

ПРЕДСТАВНИЧКИ ДОМ

PREDSTAVNIČKI DOM / ZASTUPNIČKI DOM

Истражна комисија Представничког дома
Парламентарне скупштине БиХ за утврђивање
стања у Извозно-кредитној агенцији БиХ

Istražna komisija Predstavničkog doma
Parlamentarne skupštine BiH za utvrđivanje
stanja u Izvozno-kreditnoj agenciji BiH

Istražno povjerenstvo Zastupničkog doma
Parlamentarne skupštine BiH za utvrđivanje
stanja u Izvozno-kreditnoj agenciji BiH

Број: 01-50-5-223-9,9/17
Сарајево, 12. 06. 2017. године

BOSNA I HERCEGOVINA
PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BOSNE I HERCEGOVINE
SARAJEVO

PRIMLJENO 27-06-2017

Organizaciona jedinica	Klasifikaciona oznaka	Redni broj	Broj priloga

КОЛЕГИЈУМ ПРЕДСТАВНИЧКОГ ДОМА
ПАРЛАМЕНТАРНЕ СКУПШТИНЕ БиХ

Предмет: ДОСТАВА ИЗВЈЕШТАЈА

Уважени чланови Колегијума,

У прилогу вам достављамо Извјештај о раду Истражне комисије Представничког дома Парламентарне скупштине БиХ за утврђивање стања у Извозно-кредитној агенцији БиХ, и предлажемо да исти уврстите на дневни ред прве наредне сједнице Представничког дома.

С поштовањем,

Председавица Истражне комисије

Др. Драг Кожул

ПРЕДСТАВНИЧКИ ДОМ

PREDSTAVNIČKI DOM / ZASTUPNIČKI DOM

Истражна комисија Представничког дома
Парламентарне скупштине БиХ за утврђивање
стања у Извозно-кредитној агенцији БиХ

Istražna komisija Predstavničkog doma
Parlamentarne skupštine BiH za utvrđivanje
stanja u Izvozno-kreditnoj agenciji BiH

Istražno povjerenstvo Zastupničkog doma
Parlamentarne skupštine BiH za utvrđivanje
stanja u Izvozno-kreditnoj agenciji BiH

Број: 01,50-5-233-9,9/17
Сарајево, 06. 06. 2017. године

**ПРЕДСТАВНИЧКИ ДОМ
ПАРЛАМЕНТАРНЕ СКУПШТИНЕ БиХ**

На основу чл. 29. и 31. Пословника Представничког дома Парламентарне скупштине БиХ, Истражна комисија Представничког дома за утврђивање стања у Извозно-кредитној агенцији БиХ (у којој су: Предраг Кожул, Душанка Мајкић, Шемсудин Мехмедовић, Менсура Бегановић, Мирсад Исаковић, Ненад Лалић и Мирсад Меших)

подноси

ИЗВЈЕШТАЈ О РАДУ

**Истражне комисије Представничког дома Парламентарне скупштине БиХ за
утврђивање стања у Извозно-кредитној агенцији БиХ**

I. УВОДНИ ДИО

Истражна комисија Представничког дома ПСБиХ за утврђивање стања у Извозно-кредитној агенцији БиХ (у даљем тексту: Истражна комисија) формирана је на 30. сједници Представничког дома ПСБиХ, одржаној 24. 05. 2016. године, са задатком да утврди стање у Извозно-кредитној агенцији Босне и Херцеговине (да ли су испоштоване све законске норме у пословању Агенције), те да о томе поднесе извјештај Представничком дому Парламентарне скупштине БиХ.

II. ЧЛАНОВИ КОМИСИЈЕ

За чланове Истражне комисије именовани су

1. Предраг Кожул (ХДЗ),
2. Душанка Мајкић (СНСД),
3. Шемсудин Мехмедовић (СДА),
4. Менсура Бегановић (ДФ),
5. Мирсад Исаковић (СБББиХ),
6. Ненад Лалић (СДС) и
7. Мирсад Мешкић (СДП).

III. СЈЕДНИЦЕ КОМИСИЈЕ

Конститутивна сједница одржана је 15. 06. 2016. године.

Сједницу је сазвао секретар Представничког дома Парламентарне скупштине БиХ. Сједници су присуствовали чланови Истражне комисије: Предраг Кожул, Душанка Мајкић, Шемсудин Мехмедовић, Менсура Бегановић, Ненад Лалић, Мирсад Мешкић и Мирсад Исаковић.

За предједавајућег Истражне комисије изабран је Предраг Кожул, а за његове замјенике Шемсудин Мехмедовић (први замјеник) и Душанка Мајкић (друга замјеница).

Друга сједница Истражне комисије одржана је 18. 07. 2016. године.

Сједници су присуствовали чланови Истражне комисије: Предраг Кожул, Шемсудин Мехмедовић, Душанка Мајкић, Менсура Бегановић, Ненад Лалић, Мирсад Мешкић и Мирсад Исаковић.

На сједници је усвојен Пословник Истражне комисије и договорен начин рада.

Једногласно је прихваћен приједлог предједавајућег Комисије да се до наредне сједнице Комисије, на којој ће се расправљати о методологији рада и наредним корацима у вези с утврђивањем стања у Извозно-кредитној агенцији БиХ, обезбиједи извјештаји о раду Управног одбора Извозно-кредитне агенције БиХ заједно са ревизорским извјештајима за период 2011-2015.

Трећа сједница Истражне комисије одржана је 31. 08. 2016. године.

Сједници су присуствовали чланови Истражне комисије: Предраг Кожул, Шемсудин Мехмедовић, Душанка Мајкић, Менсура Бегановић, Мирсад Исаковић, Мирсад Мешкић и Ненад Лалић.

Комисија је разматрала извјештаје о раду Управног одбора Извозно-кредитне агенције БиХ за период 2011-2015.

Чланови Комисије једногласно су донијели одлуку да се, у складу са надлежностима Комисије, обави јавно саслушање представника Извозно-кредитне агенције БиХ.

Четврта сједница Истражне комисије одржана је 03. 11. 2016. године.

Сједници су присуствовали чланови Истражне комисије: Предраг Кожул, Шемсудин Мехмедовић, Душанка Мајкић, Менсура Бегановић, Мирсад Исаковић и Ненад Лалић. Одсуство је правдао Мирсад Меших.

У складу са чланом 37. (1) Пословника Представничког дома, обављено је јавно саслушање руководства и чланова Управног одбора Извозно-кредитне агенције БиХ, којем су присуствовали: директорица Ламија Рахман-Козарић, помоћници директорице: Мирко Дејановић и Лазар Пркачин, Мира Брадара, предсједавајућа Управног одбора ИГА-е, Драгана Лажетић, замјеница предсједавајуће, Гордана Прштало, чланица, Адиса бановић, чланица и Горан Миращић, члан.

Пета сједница Истражне комисије одржана је 12. 12. 2016. године.

Сједници су присуствовали чланови Истражне комисије: Предраг Кожул, Шемсудин Мехмедовић, Душанка Мајкић, Ненад Лалић, Менсура Бегановић и Мирсад Меших.

Одсуство са сједнице правдао је Мирсад Исаковић.

Истражна комисија је донијела Закључак да ће, у складу са чланом 39. став б) Пословника Представничког дома ПСБиХ, позвати представнике министарстава који су упознати са радом Извозно-кредитне агенције БиХ, и то: Министарства финансија и трезора БиХ, Министарства правде БиХ, Министарства спољне трговине и економских односа БиХ, Федералног министарства финансија и Министарства финансија Републике Српске.

Шеста сједница Истражне комисије одржана је 19. 01. 2017. године.

Сједници су присуствовали чланови Истражне комисије: Предраг Кожул, Шемсудин Мехмедовић, Менсура Бегановић и Ненад Лалић.

Одсуство су правдали: Душанка Мајкић, Мирсад Исаковић и Мирсад Меших.

Сједници су присуствовали и: Хамдо Тињак, секретар Министарства спољне трговине и економских односа БиХ, Гордана Праштало, начелница Одјељења за спољни дуг Министарства финансија Републике Српске, и Нусрета Черкез, шефица Одсјека за банкарство Федералног министарства финансија.

Седма сједница Истражне комисије одржана је 22. 03. 2017. године.

Сједници су присуствовали чланови Истражне комисије: Предраг Кожул, Шемсудин Мехмедовић, Менсура Бегановић, Мирсад Меших, Ненад Лалић и Мирсад Исаковић.

Одсуство је правдала Душанка Мајкић.

Сједници су присуствовали и: представници управе ИГА-е, директорица Ламија Рахман-Козарић, помоћници директорице: Мирко Дејановић и Лазар Пркачин, помоћник министра финансија и трезора БиХ Миролуб Крунић и представница Министарства правде БиХ Олга Лучић Радић.

Осма сједница Истражне комисије одржана је 08. 05. 2017. године.

Сједници су присуствовали чланови Истражне комисије: Предраг Кожул, Шемсудин Мехмедовић, Душанка Мајкић, Менсура Бегановић и Ненад Лалић.

Одсуство су правдали Мирсад Исаковић и Мирсад Меших.

На сједници се расправљало о окончању рада Комисије и о приједлозима закључака који ће ући у Извјештај о раду Комисије који ће бити достављен Представничком дому на даље поступање.

Девета сједница Истражне комисије одржана је 29. 05. 2017. године.

Сједници су присуствовали чланови Истражне комисије: Предраг Кожул, Шемсудин Мехмедовић, Душанка Мајкић, Менсура Бегановић, Мирсад Мешић, Ненад Лалић и Мирсад Исаковић.

На сједници се расправљало о приједлозима закључака и Извјештају о раду Комисије који ће бити достављен Представничком дому на даље поступање.

Наставак девете сједнице Истражне комисије одржан је 06. 06. 2017. године.

Сједници су присуствовали чланови Истражне комисије: Предраг Кожул, Менсура Бегановић, Шемсудин Мехмедовић, Мирсад Исаковић, Мирсад Мешић и Ненад Лалић. Одсуство са сједнице правдала је Душанка Мајкић.

На сједници су усаглашени закључци и у својен Извјештај о раду Истражне комисије.

IV. ДОПИСИ КОЈЕ ЈЕ ИСТРАЖНА КОМИСИЈА УПУТИЛА НАДЛЕЖНИМ ИНСТИТУЦИЈАМА

Дописи су упућени:

1. Извозно-кредитној агенцији БиХ и Управном одбору ИГА-е (допис број: 01,50-5-1621-3,6/16 од 19. 10. 2016; допис број: 01-50-5-223-6,15/17 од 16. 02. 2017)
2. Министарству финансија и трезора БиХ (допис број: 01,50-5-1621-5,7/16 од 13. 12. 2016)
3. Министрству правде БиХ (допис број: 01,50-5-1621-5,7/16 од 13. 12. 2016)
4. Министарству спољне трговине и економских односа БиХ (допис број: 01,50-5-1621-5,7/16 од 13. 12. 2016)
5. Федералном министарству финансија (допис број: 01,50-5-1621-5,7/16 од 13. 12. 2016)
6. Министарству финансија Републике Српске (допис број: 01,50-5-1621-5,7/16 од 13. 12. 2016).

V. НАЛАЗИ ИСТРАЖНЕ КОМИСИЈЕ

Истражна комисија је у току рада констатовала сљедеће:

1. Извозно-кредитна агенција БиХ (ИГА) успостављена је у октобру 1997. године, с циљем реализације пројекта хитног покретања индустрије, који је финансирала Свјетска банка, на нивоу БиХ, уз издавање гаранција од политичког и ратног ризика страним инвеститорима и трговцима. У том пројекту РС није учествовала.
2. Током 1999. године ИГА започиње реализацију Пројекта Свјетске банке за подршку извозним предузећима на нивоу БиХ у износу од 8.900.000 специјалних права вучења (СДР). Расположена средства су пласирана извозним предузећима финансирањем припреме извоза, као обезбјеђење с циљем добијања гаранција за уговорене послове, те као капитал за осигурање извоза и увоза.

3. Република Српска је, за наведене пројекте, накнадно закључила са Босном и Херцеговином споразуме о подршци пројекту и тиме се обавезала да ће отплаћивати кредитна средства у складу са утврђеним процентом расподјеле и примјеном принципа крајњег корисника, што се и спроводило.
4. С обзиром да тражња извозних предузећа временом постаје све већа, ИГА поред средстава добијених од Свјетске банке обезбјеђује средства из других извора, као што су локалне и стране банке, Лојда и других европских реосигуравајућих кућа.
5. ПСБиХ је 2004. године донијела Закон о Извозно-кредитној агенцији БиХ, којим је ИГА основана и којим је утврђен њен рад као извозно-кредитне агенције БиХ са оснивачким капиталом од 51.350.000 КМ, од чега су кредитна средства Свјетске банке 38.183.000 КМ и одобрени грант Свјетске банке 13.167.000 КМ.
6. Капитал који је ИГА добила до данас није расподијељен између БиХ и ентитета, јер је БиХ тражила да буде власник гранта средстава (13.167.000 КМ) а ентитети да буду власници кредитних средстава (38.183.000 КМ). То није било прихватљиво за Републику Српску јер су се кредитна и грант средства стављала на располагање крајњим корисницима у оба ентитета, па је из тог разлога Република Српска тражила да партиципира и у грант средствима.
7. Истражна комисија је утврдила да Закон о ИГА-и није примијењен у најзначајнијем дијелу. До данас није конституисан Међуминистарски савјет чија је надлежност да разматра поднесене информације о пословању ИГА-е и доноси смјернице које су обавезујуће за рад ИГА-е. Међуминистарски савјет (члан 15 закона) чине: Министарство финансија и трезора БиХ, Министарство спољне трговине и економских односа БиХ, по два представника ентитетских влада из надлежних министарстава).
8. Истражна комисија је утврдила да Закон о оснивању ИГА-е није пружио задовољавајући и прецизан законски оквир за рад ове агенције. Нејасне су одредбе којима се дефинишу права, обавезе, имовина и међусобна координација оснивача, одредбе којима се дефинишу начин и рокови избора, именовања и разрјешења Управног одбора и Међуминистарског савјета, као и праћење извјештаја и надзор над радом. Осим Статута, нема других подзаконских аката.
9. Од оснивања до данас ИГА је својим капиталом подржала извозне уговоре са око 150 извозних предузећа кроз следеће финансијске производе:

1) Послови факторинга у износу од:	137.404.754,00 КМ или 4,42%
2) Послови кредитног осигурања у износу од:	252.226.692,25 КМ или 8,10%
3) Гаранцијске уговоре у износу од:	2.443.014.829,00 КМ или 78,53%
4) Послове кредитирања обртног капитала:	278.456.876,00 КМ или 8,95%
УКУПНО: 3,111.103.151,35 КМ или 100%	

10. Почетком глобалне финансијске и економске кризе, ИГА је препозната као извозно-кредитна агенција и институција БиХ која је могла подржати велике пројекте извозних фирми. Међутим, недостатак капитала је био ограничавајући фактор, посебно од 2008. године, када су финансијски производи ИГА-е постајали све више тражени на тржишту БиХ.

Уочено је да је у периоду од 2009. до 2012. године долазило до великог раста гарантног портфолија ИГА-е.

11. Посљедице глобалне економске и финансијске кризе одразиле су се на пословање ИГА-е, посебно у пословању са Унис - фабриком цијеви из Дервенте, али и осталих клијената. Унис - фабрика цијеви био је један од највећих клијената ИГА и један од 10 највећих извозника из РС-а, али пад цијена челика током 2012. године довео је до проблема у пословању ове компаније.

12. У 2011. години за Унис - фабрику цијеви Дервента обновљене су издате гаранције у висини од 28.000.000 евра,

- у 2012. години - додатних 15.000.000 евра,

- у 2013. години - око 40. 000. 000 евра.

Одговорни из ИГА-а упознали су Истражну комисију са добром дугогодишњом сарадњом са Унис - фабриком цијеви Дервента и извозом производа на тржиште ЕУ, која је у 2010, 2011. и 2012. години износила око 15% укупног извоза шавних цијеви на тржиште ЕУ. Купци производа Унис - фабрике цијеви Дервента биле су мултинационалне компаније.

13. Од 2013. године ИГА се налази у тешким финансијским проблемима, а претјерана изложеност према Унис - фабрици цијеви Дервента, који је запао у финансијске проблеме, проузроковала је протест гаранција у износу од 175.600.000 КМ, што је три пута више од капитала ИГА-е.

Протест свих гаранција је извршен одједном, крајем 2013. године, иако је већи број гаранција доспијевао тек 2014, 2015. или 2016. године.

Стање капитала ИГА-е је негативно, а изазвано је позваним гаранцијама Унис - фабрике цијеви, тако да су расположива средства (ликвидност) покривала свега 10% тих гаранција.

14. Управни одбор ИГА-е је 2013. године информисан да је Унис- фабрика цијеви Дервента запала у проблеме и да не измирује доспјеле обавезе и наложио ИГА-и да предузме све мјере с циљем заштите свог капитала, покретањем свих правних радњи за наплату инструмената осигурања потраживања. Управни одбор ИГА-е је о предузетим активностима у посљедње двије године у више наврата информисао Савјет министара БиХ, Министарство финансија и трезора БиХ, Парламентарну скупштину БиХ.

15. Утврђени су значајни пропусти у раду Управе за индиректно опорезивање са Унис - фабриком цијеви Дервента везано за праћење увезеног репроматеријала као и извоза готових производа, што је у директној вези са међусобним пословањем ИГА-е и Унис - фабриком цијеви Дервента.

16. На основу раније покренутих активности, искључујући дефиците изазване проблемима у Унис - фабрици цијеви, ИГА је у 2015. години у могућности да својим приходима од тих активности покрива расходе, али није у могућности да створи значајне приходе и токове новца који би јој омогућили самосталан финансијски опоравак.

Протест гаранција и тужбе покренуте против ИГА-е, као и немогућност реосигурања узроковали су значајно смањење пословних активности ИГА-е и изостанак квалитетне подршке бх. извозницима.

17. Из евиденције ИГА-е видљиво је да је она, посредством адвоката, код надлежног суда у Сарајеву, 28. 04. 2014. године предала тужбу којом су тужена друштва:

1. Унис - фабрика цијеви Дервента

2. *Balkan Steel International-Lichtenstein* (већински власник) те

3. Акционарско друштво А.Д. РТВ „Лука“ – Шамац (као корпоративни јемац),

а ради исплате дуга у вриједности 178.693.906,72 КМ.

18. ИГА је од 07. 09. 2015. године упутила Министарству правде БиХ захтјев за информацију о току поступка по замолници Општинског суда у Сарајеву у вези са парничним судским поступком, а како није добила никакав одговор, 28. 10. 2015. године обратила се Савјету министара БиХ и Министарству правде БиХ по истом питању.

19. Осим покретања судског поступка, ИГА је блокирала трансакционе рачуне Унис-фабрике цијеви Дервента. Међутим, након тужбе Унис - фабрике цијеви против ИГА-е за неовлашћено блокирање рачуна, Општински суд у Добоју (иако није био надлежан за овај предмет), доноси привремену мјеру скидања блокаде рачуна од стране ИГА-е, те забрану поновног блокирања рачуна. Евидентно је да је Унис - фабрика цијеви Дервента тужила ИГА-у за накнаду штете проузроковану неовлашћеном блокадом, иако штета није ни начињена, јер су рачуни већ били блокирани прије него што је ИГА предала мјеницу на наплату. Напомињемо да ИГА има у посједу и другу бјанко мјеницу, коју може предати на наплату ако оцијени да има могућност да по њој изврши било какву наплату.

20. Имајући у виду све тешкоће у којима се налази ИГА, Министарство финансија и трезора БиХ, Министарство финансија Републике Српске, Федерално министарство финансија, на захтјев ИГА-е, обратили су се Свјетској банци са захтјевом да

техничка мисија Свјетске банке изврши оцјену стања и достави приједлог рјешења за превазилажење постојећег стања у Извозно-кредитној агенцији БиХ.

- Свјетска банка је извршила анализу и оцјену постојећег стања и предложила 6 различитих рјешења: од приједлога да се не предузимају никакве активности, до приједлога да се постојећа ИГА ликвидира и оснује нова агенција.
- Важно је напоменути да СВЕ ПРЕДЛОЖЕНЕ ОПЦИЈЕ (изузев опције 1) претпостављају стварање новог правног оквира, посебно у случају преузимања измирења дуга према повјериоцима, у којем би морало јасно бити назначено ко преузима дуг.

Посебно треба сагледати нове околности везано за пословање Унис - фабрике цијеви у првом кварталу 2017. године, а односе се на израду и прихватање Плана финансијског и оперативног реструктурирања УНИС - ФЦ Дервента. Овај план представља за ИГА-у повољне околности које треба анализирати и имати их у виду при одабиру даљих рјешења.

VI. ЗАКЉУЧЦИ

Истражна комисија Представничког дом Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине доноси сљедеће закључке и предлаже Представничком дому ПСБиХ да их усвоји.

1. Усваја се Извјештај о раду Истражне комисије Представничког дома ПСБиХ у вези са утврђивањем стања у Извозно-кредитној агенцији БиХ и упућује на разматрање и усвајање Представничком дому Парламентарне скупштине БиХ.
2. Истичемо евидентну потребу и важност даљег постојања ИГА-е за квалитетну подршку бх. извозницима.
3. Представнички дом Парламентарне скупштине БиХ од Управног одбора и руководства ИГА-е тражи да:
  - поднесе детаљан додатни извјештај Савјету министара о стању у ИГА-и са приједлогом мјера за даљи рад у погледу избора оптималног организационог рјешења, потребних измјена законских и подзаконских аката, дефинисања права и обавеза оснивача,
  - прати стање судских процеса са посебним освртом на пословање и тренутну ситуацију у вези са Унис - фабриком цијеви Дервента и о томе информише надлежне институције.
4. Истичемо да је Савјет министара БиХ у свим сазивима од формирања ИГА-е одговоран за неконституисање Међуминистарског савјета (члан 15. Закон о ИГА), а што је значајно утицало на недовољан надзор у пословању и проблеме у функционисању Извозно-кредитне агенције БиХ.

5. Представнички дом Парламентарне скупштине БиХ тражи од Савјета министара БиХ:

- детаљну анализу рада ИГА-е уз посебан нагласак на пословање са Унис-фабриком цијеви Дервента у околностима насталим усвајањем плана финансијског и оперативног реструктурирања Унис - фабрике цијеви Дервента,
- хитно именованье Управног одбора ИГА-е,
- хитно доношење коначне одлуке у погледу дефинисања оптималног рјешења за будући рад Извозно-кредитне агенције БиХ,
- хитну израду и побољшање законског оквира за рад Извозно-кредитне агенције БиХ.

6. Истичемо да ИГА није у потпуности дјеловала у складу са Законом о ИГА-и. Постоје озбиљне сумње у незаконито пословање Унис - фабрике цијеви Дервента приликом увоза 65.000 тона репроматеријала ради прераде за даљи извоз који никада није реализован, те да Управа за индиректно опорезивање БиХ није законито поступала у случају праћења увоза репроматеријала, раздуживања ПДВ-а, те извоза готових производа Унис - фабрике цијеви Дервента.

7. Један примјерак овог извјештаја доставити Тужилаштву БиХ.

Истражна комисија једногласно је усвојила Извјештај о раду Истражне комисије Представничког дома Парламентарне скупштине БиХ за утврђивање стања у Извозно-кредитној агенцији БиХ, са налазима и закључцима садржаним у њему, те Представничком дому Парламентарне скупштине БиХ предлаже да усвоји наведени извјештај.

Истражна комисија је за извјестноца на сједници Представничког дома одредила предједавајућег Комисије Предрага Кожула.

Достављено:

- наслову
- а/а

